

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja leino v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Knaflcova ulica št. 5, pritišlje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Radikali in občinske volitve

Radikali so najmočnejša stranka našega parlamenta in v vsej povojni dobi najstanovalnejša skupina vladine večine. Usoda te stranke, njen program, njeni voditelji, faktorji in intenzivnost njene zasidranosti med prebivalstvom, rse to so stvari, s katerimi se mora pešati vsakdo, kdor se zanima za javno življenje v naši državi.

Zadnje mesece pretresajo narodno radikalno stranko hude notranje krize, ki jih je sprožil spopad med Radom Pašičem in dr. Dragutinom Stojadinovičem, oziroma med starim Nikolo Pašičem in Ljubo Jovanovičem. Baš zadnji čas pa postajajo notranji spori med radikali zopet aktualni, zakaj bližajo se občinske volitve v Srbiji, določene za dan 15. avgusta. Te volitve naj postanejo preizkušnja za notranjo silo stranke; ali naj se posreči posamezne frakcije, ki tekmujejo med seboj, pomiriti ter jih pregovoriti za složen nastop, ali naj se pa ob kandidatnih listah razbijejo radikalne vrste. Moč in medsebojno razmerje posameznih frakcij, v katerih se več ali manj izrazito doslej deli radikalna stranka, se more pokazati v tako jasnih obrisih, da bi mogle bližnje občinske volitve služiti za mero bodošim skupščinskim volitvam, ki se pač ne bodo dale več dolgo odlagati.

Mora se reči, da so občinske volitve slaba prilika za merjenje medsebojnega razmerja posameznih strank ter frakcij. V občinskih volitvah gre za majhne lokalne stvari, pri katerih ne odločajo toliko načela stranke in njihovega programa, marveč mnogo bolj materialne stvari, krajevni položaj, lokalne osebnosti in njihove medsebojne simpatije ter antipatije. Zato so občinske volitve slaba prilika, da bi se na njih razčistili notranji položaj v radikalni stranki, v kateri je baš sedaj osebnih nasprotij že tak preobil.

Do volitev je še precej časa, vendar je postalo v stranki že jako živahno. V Beogradu samem je postalo politično ozračje zelo napeto in tu so na dnevnem redu že spopadi in pretepi med strankinimi frakcijami, kakor med najrditejšimi političnimi nasprotniki. Tudi drugod kažejo posamezne skupine radikalov veliko bojevitost. Ali v celoti položaj vendarle še ni dovolj jasn. Prav nič se še ne vidi definitivne konture bodočih radikalne stranke. — Centrum stranke se drži najbolj skrivnostno; hikjer se ne angažira preveč izrazito, niti ne kaže očito svojih kart; očividna je le tendenca centuramašev, odnesti dobiček borbe med pašičevci in jovanovičevci.

Večjega pomena za potek volitev bo nedvomno povratek Nikole Pašiča, ki se obeta za bližnje dni. Toda nikakor še ni pojasnjeno, kaj se premore njegova avtoriteta v stranki in če pomeni ime starega Bajce še vedno ono brezpočno zapoved kakor nekdaj. Mnogi znaki kažejo, da situacija ni več taka, marveč da so pretresljaji letošnje pomladi omajali tudi Pašičevo gospodujotčo pozicijo.

Predstoječe občinske volitve, osobito če bo posegel vanje tudi Nikola Pašič, kakor se napoveduje, bodo vsakakor pokazale razmerje moči med Pašičevo in Jovanovičevco stranko, ki si stoji jita dovolj ostro nasproti. Da bi pa v polni meri pokazalo pravo stanje o notranjosti narodnoradikalne stranke, tega menda ne smemo pričakovati, dasi bi bilo tako v strankarskopolitičnem, kakor v državnem interesu samo želiti, da pride do generalnega razčiščenja. — Zdi se, da je nadaljna usoda radikalne stranke odvisna še od drugih kombinacij.

NOV IZSTOP IZ HSS

— Zagreb, 9. julija. Razun dr. Nikiča in tovariših, ki so bili izključeni iz kluba HSS, je izstopil tudi poslanec Toma Kovarčević. Kakor znano, je dr. Nikič izjavil novinarjem, da bo osnoval svoj poseben klub.

POGAJANJA Z VATIKANOM

— Rim, 9. julija. V dobro poučenih krogih trdijo, da se bodo takoj po prihodu novega jugoslovenskega poslanika v Vatikanu, ki pride semkaj koncem tedna, nadaljevala pogajanja za zaključitev konkordata in da bo konkordat sklenjen prej, predno jugoslovenska kraljeva dvojica posesti Rim.

VREMENSKA KATASTROFA NA ČESKEM

— Praha, 9. julija. Pri katastrofalnem neurju v okolici Ustja ob Labi je utonilo sedem oseb.

Stjepan Radić na Bledu in pri kralju

Stjepan Radić je sinoči s svojo rodbino prispel na Bled. — Danes opoldne ga je sprejel kralj v avdienci. — O politiki noče govoriti.

— Bled, 9. julija. Sinoči je dospel na Bled g. Stjepan Radić s soprogo go. Marženko, dvema sinovima, svojim zetom, drž. podtajnikom dr. Košutičem, dr. Kežmanom in še nekaterimi člani svoje ožje okolice. Železniška uprava jim je dala na razpolago reparacijski salonski vagon «Sokol».

Na Bledu se je nastanil g. Radić s svojim spremstvom v vili «Wilsonia», ki je last g. dr. Shvegla. Danes zjutraj je izredno dobre volje sprejel na Bledu navzoče novinarje, katerim pa je govoril vse mogoče, samo ne o politiki. Odšel je skupno z njimi, z dr. Kež-

manom in inž. Košutičem v hotel «Triglav» na južino, kjer so mu prečitati tudi današnje ljubljanske liste. Ponovno je pritrdilno priklimal, svojega mnenja pa tudi sedaj ni hotel povedati. Na vprašanje vašega poročevalca, kaj pravi k izjavi dr. Nikiča, je g. Radić samo zamahnil z roko in menil: «Pa to nije ozbiljno».

Proti 11. je odšel nato g. Radić v spremstvu dr. Kežmana in inž. Košutiča v kraljevi gradšč Suvoor, kjer ga je kralj sprejel v avdienci. Do 13. se iz dvorca še ni vrnil, zato menijo, da ga je kralj zadržal pri kosilu.

Politična nervoznost v Beogradu

Nihče ne ve izhoda. — Izredno kočljiv položaj g. Uzunovića. — Spor med ministroma Ninčičem in Maksimovićem. — Radićevci se že zopet umikajo. — Kaj bo z dr. Nikičem? —

— Beograd, 9. julija. V političnih krogih pričakujejo s povratkom ministrskega predsednika Uzunovića, ki se je vrnil sinoči z Bledu v Beograd, razčiščenje motnega in zapletenega političnega položaja. Kar se tiče izključitve dr. Nikiča iz Radićeve stranke, pripisujejo temu dejstvu mnogo resnosti, če tudi ga je Radić že prej napovedoval. Nekateri trdijo, da je Nikič že davno računal s svojo izključitvijo. Tekom večerajšnjega dne so radikali demantirali, da pripravljajo kakršnekoli izpremembe v vladi radi zadržanja Stepana Radića, radićevci so demantirali, da bi mogli sklepi njihovega kluba v Zagrebu povzročiti kakšne spremembe v vladi, izveniši osebne spremembe, da vidovčevci pa so demantirali, da so v pogajanjih z radikali za vstop v vlado. — Kljub temu se v vseh političnih krogih pričakujejo važne izpremembe in novi zapletljaji.

V poučenih krogih trdijo, da do krize vlade ne bo došlo, ako ne bodo uspešna pogajanja radikalov z davidovičevci. Izključeno pa ni, da ostane tudi še nadalje pri sedanji vladi s kompromisom med Uzunovičem in Radićem in da pride do sporazuma tudi glede dr. Nikiča. Radićevci, ki so se vrnili v Beograd, da se udeležijo sej skupščinskih odborov, izjavljajo, da ne postavljajo vprašanja zaradi obstanka dr. Nikiča v vladi, zahtevajo samo, da ne bo v vladi kot njihov zastopnik. Kar se tiče izgube portfelja z izstopom dr. Nikiča iz njihovega kluba, pravijo, da o tem vodstvo HSS še ni definitivno sklepalo, da pa bo njegovo stališče v najkrajšem času znano.

Kar se tiče stališče najožje okolice Pašiča v vladi, ni od te strani nobenih izjav. Minister socijalne politike g. Si-

monović izjavlja samo, da čaka on in njegovi prijatelji na povratek šefa radikalne stranke g. Pašiča v Beograd, na kar bodo šele razpravljali o položaju.

— Beograd, 9. julija. V političnih krogih se mnogo govori o sporu Bože Maksimovića z dr. Ninčičem, ki sta doslej oba pripadala radikalnemu centru. Nekateri trdijo, da pomenja ta spor definitivni razkol med obema in s tem tudi razkol v radikalnem centru. To pomenja novo težkočo za Uzunovićevo vlado, tembolj, ker se dr. Ninčič zopet približuje Pašiču. Včeraj se je dr. Ninčič sestal z dr. Ninkom Perićem, ki je prevzel nalogo za pomirjenje dr. Ninčiča in Maksimovića. Po daljšem razgovoru z dr. Ninčičem je dr. Perić posetil notranjega ministra Maksimovića, da bi poravnal nastali spor. Njegova akcija pa doslej še ni rodila nobenega uspeha. Dr. Perić bo nadaljeval pogajanja z obema ministroma.

Kakor poročajo, se minister socijalne politike Milan Simonović še ni odločil, kakšno stališče naj zavzame napram zahtevi radićevcev, da mora izstopiti iz vlade. Bržkone bo minister Simonović zahteval o tej stvari navodila od Pašiča. Ministri Simonović, Milčetić in Gjurjić stoji na stališču, da napadov Stepana Radića na ministra Simonovića Uzunovićevo vlado ne more mirno vtakniti v žep. Ako g. Uzunoviću ne bo uspelo, da likvidira vse te nastale afere, trdijo dobro poučeni politični krogi, da je dobil na Bledu proste roke za vsako kombinacijo in tudi za nove volitve. Vsekakor je politični položaj tak, da se morejo pričakovati važni dogodki.

Afera dr. Markovića

— Dunaj, 9. julija. Kakor znano, se črnogorski odmetnik dr. Vukašin Marković nahaja že štiri mesece v zaporih dunajskega deželnega sodišča, ker je jugoslovenska vlada zahtevala njegovo izročitve. Med Avstrijo in Jugoslavijo pa ne obstoji še nobena pogodba za izročitve zločincev, zato so v veljavi samo določbe bruselske konvencije, ki pravi, da se morajo dokazi krivde predložiti v 30 dneh. To se doslej ni zgodilo, vsled česar zahteva «Arbeiter Zeitung» od avstrijske vlade, da ne sme izročiti dr. Markovića jugoslovenski vladi, ampak da ga mora takoj izpustiti na svobodo.

KONVENCIJE MED ČESKO-SLOVAŠKO IN LATIŠKO

Riga, 8. julija d. V torek je bila podpisana med Latiško in Češkoslovaško konvencija glede pravne pomoči v kazenskih stvareh. Ta konvencija ureja vsa vprašanja, ki se nanašajo na izročitve zločincev in obojestransko pravno pomoč v sodnem postopanju. Tekom pogajanj je bil izdelan tudi načrt konvencije glede pravne pomoči v civilnih in konkurznih stvareh. Ta konvencija bo podpisana kasneje, ko latiška zbornica sprejme nekatere zakonske predloge, ki so s tem v zvezi.

AZIJSKA POLITIKA RUSIJE

— London, 8. julija. Reuter poroča iz Tolibja, da je tamkajšnji sovjetski poslanik odpotoval v Moskvo. Izjavil je, da gre na dopust, v resnici pa je odpotoval v Moskvo na konferenco, h kateri se bodo sestali vsi sovjetski poslaniki iz Azije in onih evropskih držav, ki so tangirane na Aziji. Na tej konferenci bodo sklepali o popolni reorientaciji sovjetske politike v Aziji.

Stresemann o nemški politiki

Hannover, 9. julija. (brež.) Nemška ljudska stranka je imela včeraj tukaj shod, na katerem je nastopil tudi zunanji minister dr. Stresemann, ki je govoril o zunanji in notranji politiki države po prevratu. Dejal je, da se je od oktobra 1918, pa do danes zunanja in notranja politika Nemčije temeljito spremenila, in sicer na boljše. Najboljši dokaz temu je dejstvo, da so jele zadnje čase zelo narasčati hranilne vloge. To pomenja, da zadobiva nemški narod zaupanje v svojo valuto. Dr. Stresemann je zlasti naglašal, kako je Nemčija polagoma zopet dobila enakopravno zunanje politično stališče v koncertu ostalih držav Evrope.

ARETACIJA FALSIKATORJEV JUGOSLOVENSKIH BANKOVCEV V NEMCIJI

— Berlin, 9. julija. V Duisburgu so aretirali Hrvata Petra Javorja, Srba Petra Cara, nekega trgovca iz Duisburga in nekega prodajalca cigaret iz Hamburga, ki so v zvezi z fiktificiranjem jugoslovenskih bankovcev. Nekaj krivcev je bilo prijetih tudi na francoskem ozemlju.

PRETEP V BAVARSKEM DEŽELNEM ZBORU

— Monakovo, 9. julija. Včeraj je došlo v bavarskem deželnem zboru do viharnih prizorov. Socijalni demokrat Bayer je namreč v zbornici oklofutal narodnega socialista Steicherja, ker se je čutil žaljenega zaradi članka, ki ga je objavil posl. Steicher v nekem listu.

Darujte za sokolski Tabor!

Herojstvo prebivalstva v poplavljenih krajih

Izredno laskavo priznanje prometnega ministra in skupščinskega predsednika. — Neobičajni primeri požrtvovalnosti in ljubezni do bližnjega. — Tudi ženske so delale noč in dan.

— Beograd, 9. julija. Včeraj sta se vrnila v Beograd predsednik Narodne skupščine Marko Trifković in prometni minister dr. Vasa Jovanović s svojega potovanja po poplavljenih pokrajinah. Predsednik skupščine Trifković se je zelo pohvalno izrazil o zadržanju prebivalstva v poplavljenih krajih, ki je storilo vse, kar se more zahtevati od nesebičnega posameznika. Ljudje niso delali samo za svojo korist, marveč tudi v interesu države, ki bi trpela ogromno škodo, če ne bi bila katastrofa omejena. Sedanja gospodarska kriza bi se še bolj povečala z izgubo plodonosne zemlje v teh pokrajinah, ki so prava žitnica za državo. Sedaj ima država dolžnost, da predvsem podpre vodne zadržuge, o katerih je odvisno zavarovanje žetve v teh krajih, in da ukrene vse potrebno za preprečje nadaljnjih poplav. Najvažnejše pa je, da se odškodujejo vsi, ki so žrtvovali svoje imetje,

nije in vinograde za rešitev tuje posesti. Pogosto so namreč odvzeli zemljo za zgradbo nasipov s posameznih posestev, ki niso bila ogrožena.

Tudi prometni minister se je izjavil zelo pohvalno o solidarnosti, ki je je pokazala prebivalstvo poplavljenih krajev. Zlasti velik vtis so napravile nanj požrtvovalne žene, ki so z možkami in vojaštvom neumorno delale pri zgraditvi nasipov po navodilih inženjerjev. Posebno dober vtis je napravilo nanj dejstvo, da so mnogi lastniki vinogradov dopustili, da se grade nasipi na zemljo z njihovih posestev, pri čemur je bilo uničeno tudi njihovo delo. Prometni minister je mnenja, da je brezdvomno vplival na pojav nesebične solidarnosti prebivalstva posest kralja, ki je obiskal vsa nevarna mesta in bodril prebivalstvo, naj vztraja v napornem boju proti elementarnim silam.

Diktatura na Portugalskem

Berlin, 9. julija. Portugalski diktator in predsednik vlade Gomez de Costa je izjavil dopisniku lista »Deutsche allgemeine Zeitung«, da je bil glavni namen nedavnega prevrata končna vzpostavitev reda in mira. Izjemno stanje bo toliko časa v veljavi, dokler se to ne doseže. Po ustavi sami bo narod pozneje sam odločil. Istotako bo narod volil tudi predsednika republike. Diktator je končno izjavil, da je republikanec, smatra pa, da je povzročil parlamentarni sistem mnogo nesreč in da nihče ne želi povratka tega sistema. Zato namerava doseči, da se z ustavo ustanovi namesto parlamenta dve zbornici, od katerih bi prvo tvorili predstavniki oblasti, drugo pa zastopniki raznih stanov, ki naj bi vodili narod in odločeval o njegovih usodi.

Lisabona, 9. julija. Pri rekonstrukciji vlade je prevzel zunanje ministrstvo Carmona, notranje ministrstvo pa Cluro.

ITALIJA IN HUSOVA PROSLAVA V PRAGI

— Berlin, 9. julija. Kakor poročajo iz Rima, je italijanska vlada prepovedala svojemu poslanstvu v Pragi ter tamošnjim italijanskim ustanovam udeležbo pri Husovi proslavi. Kakor se čuje, je ta odredba italijanske vlade izzvala veliko zadovoljstvo v vatikanskih krogih.

SESTAVLJANJE NOVE VLADE V GRČIJI

— Atene, 9. julija. Predsednik republike Pangalos je sprejel Zarišdianosa in mu po daljšem posvetovanju poveril mandat za sestavo nove vlade. Nato je Pangalos sprejel Venizelosevega sina Hiralosa, ki je došel iz Pariza, ter šele ostalih političnih strank. Nekateri listi smatrajo, da ni gotovo, ali bo Hiralos Venizelos vstopil v vlado, ki se ima danes sestaviti.

VSTOP NEMCIJE V DRUŠTVO NARODOV

— London, 9. julija. Po raznih vesteh namerava Baldwin v Zenici pri sprejemu Nemčije v Društvo narodov sam pozdraviti nemško delegacijo ter pri tem označiti programatično stališče zaveznikov napram Nemčiji.

POBIJANJE BREZPOSEL-NOSTI V NEMCIJI

— Berlin, 9. julija. Na konferenci nemških finančnih ministrov z državnim finančnim ministrom, ki se je vršila včeraj v Berlinu, se je določil širokopotezni program za pobijanje brezposelnosti, ki obstoji iz zasilnih del pri železnikah in poštah zvezah v pospeševanju del pri vodnih prekopih in v stavbarstvu. — Berlinska občinska uprava je določila 25 milijonov mark za olajšanje stanovanjske bede.

PREPOVED IZVOZA ITALIJANSKEGA DENARJA

— Rim, 9. julija. Vladna naredba prepoveduje vsak izvoz italijanskih bankovcev, čekov, plačilnih nalogov in vseh kreditnih efektov, izstavljenih v lirah in plačljivih v inozemstvu.

ZAROTA PROTI KEMAL PASI

— Angora, 8. julija. Mustafa Kemal paša je odkril novo zaroto proti svojemur režimu. Aretiranih je bilo okoli 300 oseb.

Propad Sumatre

Sumatra ogrožena od lave in potresov. — Amsterdam, 9. julija. S Sumatrom prihajajo poročila o velikih paniki tamošnje ga prebivalstva. Skoro vsak dan se na oto ku pojavljajo silni potresi, ki so zahtevali že nad tisoč smrtnih žrtv. Včeraj opoldne je vdrla lava z vzhodnega vrha vulkana Merapija. Na zahodni strani vulkana se je odprlo veliko žrelo, ki bruhal ogenj in kamenje. Oblaki pepela in kamenja padajo neprestano na bližnje vasi. Na vsem otoku se čutijo podzemeljski potresi in gumenje. Obstoji bojazen, da bo vsa Sumatra opustošena.

PONUDBE FALZIFIKATORJEV NEMŠKIM TVRDKAM

— Berlin, 9. julija. Več uglednih nemških tiskarn je prejelo v zadnjem času veliki pismen iz Afrike, Indije in Avstralije, ki vprašujejo, ali bi ne bile dotične tiskarne pripravljene ponerjati angleške bankovce. Tiskarne so pisma takoj predložile oddelku za preiskovanje ponarejenih bankovcev v državni banki, ki je zadevo sporočila policiji in angleškemu poslanstvu. Sedaj se je angleško poslanstvo v Berlinu s posebnim pismom zahvalilo tiskarnam za njihovo vestnost ter jim nakazalo 50 funtov šterlingov nagrade.

VELIKA BANČNA PONEVERBA

Budimpešta, 9. julija. Bankir Alekšander Palfy je pobeignil iz Budimpešte. Koliko je dosedaj dognala preiskava, je Palfy poneveril nad 8 milijard kron. Za njim je policija izdala tiralcico.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Efekt i: Investicijsko posojilo iz leta 1921 73—75, Loterijska državna renta za vojno škodo 307, Zastavni listi Kranjske deželne banke 20—22, Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke 20—22, Celjska posojilnica 193—195, Ljubljanska kreditna banka 175—195, Merkantilna banka Kočevje 100—104, Prva hrvaška štedilnica Zagreb 865—870, Krd. zavod Ljubljana 165—175, Strojne tovarne Ljubljana 80—85, Združene papirnice 102, Stavbna družba Ljubljana 55—65, Sešir Škofja Loka 103—104.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Curih 10.945.48—10.985.48, Praga 167.388—168.383, Pariz 147—149, Newyork 56.4234—56.7234, London 275.03—276.23, Trst 192.14—193.34, Berlin 13.48—13.52, Dunaj 298.65—302.65.

Efekt i: 7% invest. pos. 1921 72—75, 2½% drž. rente za ratnu štetu 505—306, 305—307, Ljubljanska kreditna 175, Hrv. eskomptna banka 101—102, Kreditna banka Zagreb 102—104, Hipotekarna banka 56—57, Jugobanka 93—94, Prastedion 865—870, Slavenska banka 55—58, Eksploatacija 10—15, Sečerana Osijek 260—295, Isis 51, Nihag 22, Gutman 195—215, Slaveks 115, Slavonija 32—33, Trboveljska 340—350, Vevče 100, Agraria 41—42.

INOZEMSKE BORZE.

— Curih. Beograd 9.14, Pariz 13.3625, London 25.12, Newyork 526.50, Milan 17.85, Praga 15.30, Dunaj 73.

— Trst. Predborza. Beograd 52.12—52.60, Pariz 75.50—76, London 134.75—144.25, Newyork 29.40—29.80, Praga 87.50—88, Curih 521—575, Dunaj 417—420.

Moralna bilanca vsesokolskega zleta

Mogočni vtisi na prijatelje in neprijatelje. — Ves narod v službi sokolske ideje. — Krasni sadovi narodne discipline. — Prirčno slovo naše vojske.

Praga, 8. julija.

Vsesokolski praznik je za nami. Prihaja zopet čas dela, resnih skrbi in hudih bojev. Mesto dobiva polagoma svoje normalno lice, zastave so izginile že skoro vse, počasi odstranjujejo slavo-loke in druge dekoracije iz ulic. Danes ponosi na odlični posebnosti vlaki. Cenijo sicer, da je ostalo v Pragi še vedno 20.000 do 30.000 gostov iz vseh delov sveta, vendar ti razum ameriških Čehov, ne bodo odhajali v večjih skupinah, ampak se bodo vračali v svoje domovine polagoma in po raznih potih. Mnogi si hočejo ogledati tudi druge pokrajine Češkoslovaške republike, zlasti slovita letovišča na Češkem in v Karpatih, nekateri so namenjeni tudi na Dunaj, mnogi pa na jugoslovanski in italijanski Jadransko, kamor se bo v prihodnjih dneh začelo tudi pravo preseljevanje Pražanov. Ulični promet je še vedno živahen, mnogo bolj živahen, kakor normalno, vendar pa se zdi pod vtisom ogromnega vrveža in navala v glavnih zletnih dneh kar nekam malo mrtven in mrtven.

Samoumevno je, da tvori se tudi sedaj glavni predmet razgovorov in glavno točko zanimanja množice manifestacija sokolske in narodne ideje. Njen vtis je bil tako silen, da ga ne morejo prikriti tudi nasprotniki Sokolstva in neprijatelji češkega naroda. Nemci, socialisti, komunisti, Madžari, vsi so morali kloniti pod močnostjo sokolske sile. Vsi odkrito priznavajo, da zmora tako prireditelj le tako discipliniran, res prave sokolske ideje prežet narod, kakor je češkoslovaški. Vsa posameznika, od najvišjega do najnižjega, se je postavil v službo skupnosti. Vsi so se ravno po volji nevidne moči, ki je z neko grozo vzbujajočo preciznostjo vse te dni dirigirala stotisoč glave množice. — Sokolski dnevi so bili praznik vsega prebivalstva. Vsa je čutil v sebi moralno obvezo, da pripomore po svojih močeh k njegovemu čim lepšemu poteku.

Le tako si je razlagati, da je ves ogromni aparat funkcioniral brezhibno. Okrog 30.000 avtomobilov je opravljalo službo po praških ulicah. Razum ene nesreče, pri kateri je neprevidni sofer povozil v nekem predmetu malega dečka, se v prometu ni zgodila nobena resna neizgoda. Skrbne in obsežne rešilne in zdravstvene priprave, za katere so poskrbeli Sokolstvo, vlada in mesto, so se izkazale skoro za nepotrebne. Le v mali meri so bile zaposlene in to samo

v lažjih slučajih. V bolnice v zletnih dneh ni bilo oddanih nič več ljudi, kakor normalno. Praški tramvaj je v nedeljo na en sam dan prevosil nad en milijon oseb, in je s tem dosegel rekord, odkar obstoja.

Povodom vsesokolskega zleta je bil definitivno osnovan Savez slovenskega Sokolstva s sedežem v Pragi. Za predsednika je bil soglasno izvoljen starosta ČOS dr. Scheiner, za podpredsednika pa starosti poljskega in jugoslovanskega Sokolstva, Zamojski in Gangl.

Pravo sokolsko disciplino so pokazali tudi praški gostilničarji, obrtniki in trgovci. Kljub ogromnemu navalu cen niso nikjer zvišali, ampak jih ponekod celo znižali. Tudi na zletišču in okrog njega, kjer so postavili nešteto paviljonov praški gostilničarji in sladničarji, so bile cene povsem normalne. Praško prebivalstvo je tekmovalo v tem, kako bi šlo gostom čim bolj na roko. Zato ni čudno, da so prav vsi odnesli iz Prage najlepše vtise in najboljše spomine.

Jugoslovanska vojska se je odpeljala iz Prage danes zjutraj ob 5. Na kolodvor jih je spremljala častna četa 48. pešpolka in več sto oficirjev praške garnizije. Poslovit se je prišel tudi vojni minister general Seyrov. Slovo med jugoslovanskimi in češkimi oficirji, jugoslovanskimi in češkimi vojaki je bilo izredno prirčno. Menjavali so med seboj tobačnice, rozete, splohi vse, kar je mogel kdo pogrešiti, celo ure, in si jih poklanjali v spomin. Ko se je začel vlak pomikati, je zaigrala jugoslovanska vojaška godba češkoslovaško, praška godba pa jugoslovensko himno.

Ako je bil pred zletom še kdo, ki je dvomil o nacionalnem pomenu Sokolstva, so sijajni uspehi sokolske olimpijade dokazali, da se je Sokolstvo že približalo svojemu cilju. Sokoli so povodom zleta tako široko razprostrli svoja krila, da jih je videl in slišal ves češkoslovaški narod in vsi Slovani. Vsi javni in skriti sovražniki Sokolstva so morali priznati, da sokolske ideje na njenem pohodu k zmagi ni mogoče zadržati. Politika je med vsesokolskim zletom molčala, malenkostne razprtije so stopile v ozadje, skrili so se vsi profinarni elementi in vse, kar je v Slovanih združevalo, je zrl z oduševljenjem na zlato Prago. Osmi vsesokolski zlet je nova epopeja sokolske misli, ki obeta Sokolstvu mogočen razvoj in napredek.

Gradbeno gibanje v Ljubljani

Polagoma so prišla pri projektiranih zasebnih zgradbah zidarska dela kljub nestanovitnemu in skrajno neugodnemu vremenu v tek in so deloma že lepo napredovala.

Na oglu Val. Zarnikove in Vojvode Mihiča ceste gradi odvetnik dr. Jos. Klepec enonadstropno vilo; ob Strelški in Vojvode Mihiča cesti je vila trgovca A. Stebiča že dograjena. Za Bežigradom gradi mešna občina sedmo stanovanjsko hišo s 16 stanovanji, ki bo do Vseh svetih ometana in uporabna. Razen te hiše je zgradila mestna občina tam tudi 10 malih delavskih stanovanjskih hiš, s 40 stanovanji. Istotam si gradi enostanovanjske hiše mesni uslužbenec F. Accetto, Doviak, Langus in Slabin. Mihelič si zida za Bežigradom enonadstropno hišo.

Rudolf Saksida si gradi na Poljanski cesti stanovanjsko hišo. Franc Jevnik si bo ob Poti v Rožno dolino zgradil visokoprstno enostanovanjsko hišo; v Hradskega vasi je enonadstropno poslopje dograjeno, istotako novo poslopje v mesni klanici. V Mostah si zgradi Janko Kovčič visokoprstno enostanovanjsko hišo; Viljem Klenka, žel. uradnik iz Kranja, si bo zgradil ob Linhartovi ulici enonadstropno vilo; Dragotin Stručelj si zgradi enonadstropno vilo ob Robbovi ulici; univerzni profesor

dr. Aleksander Bilimovič si je zgradil ob Škrabčevi ulici enonadstropno vilo, ki jo že uporablja. Dograjena je visokoprstna enodružinska hiša Valentina Mozetiča ob Jeronovi ulici; ob Dunajski cesti (na Tünnisevem zemljišču) je vila g. Lasebacherjeva dograjena; dr. Ant. Milevec je dogradil ob Dunajski cesti svojo, dvostanovanjsko hišo; dograjena je hiša Franje Breščakove ob Dunajski cesti do strehe; vilo inž. Vrečka ob Rutarjevi cesti so začeli ometavati; v Slovenski ulici je dograjena enostanovanjska hiša Matevža Vrbnjaka; dograjena je enonadstropna hiša Josipa Miheliča za Bežigradom.

Enonadstropna hiša Ivana Komarja ob Gerbičevi ulici bo prihodnji teden dograjena; v isti ulici si gradi enostanovanjsko hišo Marija Rupnik, hiša je do polovice dograjena. Enonadstropna večstanovanjska hiša, ki jo gradi zadruga »Stan in dom«, je malodane dograjena. V Langusovi ulici je dogradil Zoran Mušič enostanovanjsko hišo. Pivovarna »Union« namerava v svojem starem poslopiju izvršiti nekatere adaptacije.

Na Poljanski cesti je dal Ilija Predovič prenoviti fasado pri svoji hiši. V več ulicah se bodo izklopali še jarki za polaganje telefonskega kablja; zadnje dni se je to delo pričelo v Kolodvorski ulici.

Razen teh gradbenih del je prijavljenih še nekaj adaptacij in olepšanje par hišnih fasad. — Kakor se razvija iz te serije

P. Ripson:

„Na pragu smrti“

Kinoroman.

Ni ga bilo večera, da ne bi sedel pred svojim zločinskim albumom in primerjal brzojave o velikih vlomih in roparskih umorih, ki so se vršili po daljnem svetu. Slednjič je opazil, da se mora v zadnjem času nahajati v Kaliforniji mogočna roparska tolpa, kajti tamonjski časopisi so prinašali dolga poročila. Neki dan je čital v listu »Tribune«, ki izhaja v San Francisku natančnejše vesti o teh roparijah. Po teh časopisnih vesteh je bil načelnik tolpe baje bogat Anglež, ki je v Londonu izvršil že več zločinov in se je potem britanski policiji umaknil v Ameriko. Stanoval je baje v bližini Los Angelesa s svojo soprogo, ki je bila zelo lepa dama in se posvetila raznim športom. Bila je predvsem izborna jahalka in govorilo se je, da mu ona pomaga pri vseh njegovih zločinih.

To je bila za Granta čisto zanimiva vest, vendar mu ni povedala mnogo. Vsekakor je poročila iz San Franciska zasledoval z večjo pozornostjo. Dva dni pozneje je »Tribuna« svoje poročilo demantirala, češ da dotični bogati posestnik nima ničesar opraviti z ropariji, temveč je pošten človek. Razen tega je na časopis omenil, da so se prebivalci

v okolici Los Angelesa združili in sklenili skupno organizirati obrambo zoper te roparje, ki so neprestano udarili na njih posestva in se predvsem bavili s krajo konj, katere so v velikih čredah redili na tamošnjih farmah.

Mr. Grant je bil mnenja, da bi si bilo dobro stvar malo od bližje ogledati. In ker je stalo v časopisu, da so prebivalci naprosili Centralni detektivski urad v San Francisku, naj jim pomaga v boju zoper te roparje, se je nemudoma odpeljal v to mesto in se javi direktorju agencije. Povedal mu je natančno, kakaj je prišel in izrazil je željo, da bi brez vsake plače stopil kot detektiv v njegov urad in sodeloval v akciji zoper roparje. Ko so ga vpisali v seznam detektivov, je moral tudi podpisati zavarovalno polico, v slučaju smrti ali nesreče, kakor je to navada pri tem nevarnem poslu.

»Komu naj se izplača zavarovalna vsota v slučaju, da se vam zgodi nesreča?«

»Elizabeth Latimer,« je odgovoril Mr. Grant brez obotavljanja in dal londonski naslov starišev svoje zaročenke.

Ko je direktor detektivskega urada čul to ime, je začuden vzkliznil:

»Toda, dragi moj, vam se meša. Ta dama je mrtva. Po nalogo njenega očeta smo preiskali že vso Ameriko, a je nismo našli. Ali jo poznate?«

»Saj to je vendar moja ugrabljena

novih zgradb, so plod energije in podjetnosti onih slojev, ki si bodo pritržili takorekoč od usti, da bodo zmogli stavbne stroške in da pridejo do lastne strehe. Sprememba stanovanjskega zakona pa bo še marsikoga prisilila, da se bo zatekel k samopomoči, čeprav ga bo to slalo težkih žrtvev.

Incident s sovjetskimi zastopniki v Pragi

Praški občinski svet je priredil v ponedeljek na čast tujim državnim delegacijam svečan banket. Povabljen je bil med drugimi tudi vodja češke narodne demokracije dr. Kramář. Sedel je poleg Wickhama Steada, s katerim je imel nekoč na Dunaju najhujše stike. Ko so gostje zavzeli svoja mesta, je stopil k dr. Kramářu neki znanec in ga vprašal, da-li ve, da sedi njemu nasproti zastopnik sovjetske vlade Antonov Ovsienko. Dr. Kramář je takoj vstal, se poslovil od Steada in odšel iz dvorane. Tudi ko so mu odkazali drugo mesto, se dr. Kramář ni hotel več vrniti.

V zvezi s tem incidentom priobčujoje »Narodni Listy« članek, v katerem ostro obsodijo praški občinski svet, da je povabil na banket predstavnika sovjetrov, ki so največji neprijatelji demokratske svobode in nasilniki, ki bi ustrelili vsakega zavednega Sokola, če bi ga le mogli. Poleg tega citirajo »Narodni Listy« dopis nekega Rusa iz Jugoslavije, ki je nedavno pobegnil iz sovjetske Rusije. Dopis se glasi:

»V zvezi z raznimi govoricami o priznanju sovjetske Rusije od strani Češkoslovaške mi dovolite par besed o tem, komu sega češka vlada v roko kot »storgpredu« (trgovinskemu predstavniku) sovjetske Rusije. Antonov Ovsienko je tisti mož, ki se je pojavil v Harkovu na čelu prve čete mornarjev, ki so streljali ljudi na desno in levo. Pod njegovim vodstvom je streljala ta zločinska tolpa ljudi po ulicah in oropala več privatnih stanovanj. Sam Antonov je sedel ta čas v vagonu, zapiral duhovnike in druge meščane ter zahteval od njih visoko odkupnino. Na njegovo povelje so gonili iz mesta prebivalce ter jih streljali na znameniti VII. železniški progi. Ta figura bandita - krvnika hoče zdaj osrečiti našo bratsko slovaško republiko in doseči v njem časten naslov poslanika. Zelo bi me veselilo, ako bi bila o njegovi preteklosti obveščena tudi češka javnost.

Sport

naše sportnice v Pragi

Včeraj okoli 18. so se vrnile s praškim brzojalkom v Ljubljano naše sportnice, ki so v Pragi v borbi s Čehinjami in Francozinjami prav častno zastopale naš ženski sport. Priborile so si več plasmanov, svetovno prvenstvo v metu diska ter zmagale v haza-ni nad Francozino v rekordnem razmerju 26 : 0. O vsem tem smo na kratko že poročali, dodati hočemo le še par zanimivih podrobnosti.

Iz Jugoslavije je bilo v Pragi 13 sportnic pod vodstvom ge. Popovičeve iz Beograda ter gg. Sincina iz Ljubljane in Kovacič iz Zagreba. Iz Ljubljane so bile v reprezentanci gospodične: Križeva, Santlova (Primorje) in Cimpermanova (Atena). Bernikova, ki je imela pač najlepše šance, da v Pragi potolče svetovni rekord v metu krogle, si je baš pred odhodom pokvarila roko, spornova, morda naša najboljša vsestranska atletinja, pa je bila zadržana. Tako je odšla naša lahkoatletska reprezentanca znatno oslabiljena v Prago.

Vlak je prispel v Prago v petek zjutraj. Na kolodvoru so bili že zbrani zastopniki in zastopnice čeških ženskih lahkoatletskih društev, poleg njih pa precej drugega občinstva. — Jugoslovence so bile prirčno pozdravljene, nakar so jih odpeljali v hotel »Miramar«, kjer so ložirale vse dni svojega gostovanja. Ze isti dan popoldne so se pričela lahkoatletska tekmovanja na igrišču Sparte na Letni. Tekmovanjem je prisostvovalo ogromno število gledalcev. Ko so prišle naše sportnice v svojem mičnem dresu, so bile zopet predmet viharne ovacij. Vse tri sportne reprezentance, naša, češka in francoska so najprej odkorakale pred tribuno, kjer je sedel v loži zunanji min. dr. Beneš s soprogo. O poteku tekem smo že poročali. Kljub utrujenosti in neprepani noči so naše atletinje dosegle izvrstne rezultate, a zlasti v tekih in skokih

zaročenka, o kateri sem vam pravil. »Ta mora že zdavnaj biti mrtva, kajti drugače bi se bili roparji javili njenemu očetu in zahtevali zanjo odkupnino.«

»Jaz pa vam pravim, da ne more biti mrtva,« je odgovoril Grant. »Trdno sem prepričan, da še živi in da jo bomo rešili.«

Vendar ni bilo mogoče, da bi bil Grant kar čez noč postal detektiv. Kakor vsak stan, zahteva tudi ta resno in težavno šolo. Granta so najprej vtknili v oddelo, ki je iskal zločince po mestu in tu je v najkrajšem času pokazal take uspehe, da so mu slednjič dovolili, da se udeležijo akcije proti roparjem v Los Angelesu. Detektivski urad je dan za dnevom dobival poročila od farmerjev, ki so javljala različne zločine in napade strašne tolpe. Grant je bil dolžben v to, da zbira vsa ta poročila in jih študira z ozirom na skorajšnjo akcijo proti banditom. Neki dan je detektivska agencija dobila od župana male vasi v bližini Los Angelesa brzojav, da so prejšnjo noč roparji odvedli dvesto konj.

Grant je brez pomisleka telefoniral na županstvo dotične vasi. Čez deset minut je že imel zvezo.

»Halo, kdo tam?« se je oglasil župan.

»Uradnik Centralnega detektivskega urada San Francisko, je odgovoril Grant.

so jih Francozinje in Čehinje vendarle potolke.

V nedeljo popoldne se je vršila hazenska tekma med Francozino in Češkoslovaško, ki je končala z zmago Češkoslovaške v razmerju 15 : 0. Popoldne so si Jugoslovence deloma ogledale mesto in njega znamenitosti, nato pa so prisostvale veličastvenim nastopom Sokolstva. V ponedeljek se je vršila hazenska tekma med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Jugoslavija je bila konstantno v premoci in Čehinje se imajo zahvaliti le svoji obrambi in sodniku, ki je bil odkrito pristranski, da niso bile poražene. Sodnik Jugoslaviji ni priznal petih regularnih golov, poleg tega pa ni nastopil proti surovi igri Havličkove in Olmerove. Občinstvo samo je večkrat burno protestiralo proti sodniku. Jugoslovence so imele najboljše moči v vratarici Cimpermanovi, ki je bila sprva nesigurna, a se je kmalu opomogla; slajna je bila Popovičeva, dotim je Tomljenovičeva odrekla. V kritiki vrstli je bila izvrstna Ružičeva. Oseon Češkoslovaške je bila obramba, v napadu je igrala krasno Schmidova.

V ponedeljek in torek so se nadaljevala lahkoatletska tekmovanja ter medmetni lahkoatletski miting Pariz-Praga-Ljubljana-Bruno. V tem boju je Ljubljana zasedla tretje mesto. Da bi bila kompletna, bi gotovo odnesla prvo mesto. V krasni igri, ki je zadivila vse gledalce, so Jugoslovence v torek porazile v hazeni Francozine v rekordnem razmerju 26 : 0.

V sredo zvečer je bil v mogočni palači »Radio« zaključni banket, na katerem so se vrstili pozdravi in napitnice obenem pa izmenjala darila. Jugoslovence so prejela dva krasna steklena pokala v revanžo pa so darovala Čehinjam lepo bronasto darilo. Darilo so prejeli tudi Francozinje, Češkoslovaška pa je odnesla pokal, ki je bil določen za zmagovalca v hazeni. Po pozdravih in napitnicah je sledila animirana zabava s plesom, ki je trajala do jutra.

— Kolesarske dirke »Save«. V nedeljo popoldne ob 3. se vršijo kolesarske dirke »Save« in Zveznih kolesarskih društev z bogatim sporedom na prostoru S. K. Ilirije pri šišenskem kolodvoru. Popoldne ob pol 2. zbirališče na Sv. Jakoba trgu ter je skupni psoed z godbo na prireditveni prostor. — Vsem dirkačem se javlja, da je obvezen trening danes v soboto popoldne na dirkališču S. K. Ilirije.

— Kriz, znani levi half Haška, se je vrnil v svoj matični klub. Doslej je igral pri Concordiji.

— Gradjanke je za tekmo proti Iliriji pregrupiral svoje moštvo, in sicer pojde Giller v desno zvezo, Sarac na levo krilo, Vid, njevič pa na desno. Vrgovig igra v obrambi.

— Dunajski Rapid je na Švedskem zmagal proti klubu Idrotts 7 : 1 (5 : 0).

Dogodki širom Jugoslavije

Zagreb je včeraj doživel dan nesreč in samomorov. Življenje si je včeraj končala v Zagrebu zopet Slovenka in sicer 23letna prodajalka Edita Platinšek, pristojna v Smarje pri Litiji. Mladenka se je zastupila z lizolom. Nesrečno dekle je postalo žrtev bede. Nedavno se je vrnila iz bolnice, kjer se je lečila štiri mesece. Ker sedaj ni dobila službe, je v obupu izvršila samomor. Zapustila je dve pismi, eno naslovljeno na mater. V pismu toži, da se čuti tako osamljeno. Drugo pismo je bilo naslovljeno na njeno gospodinjno. V pismu piše mladenka, da je bilo njeno življenje polno muke in trpljenja, ki jo spremlja še sedaj. Ker ni upanja, da se to izboljša, raje gre... V pismu zaključuje: Prosim, ne pomislite me in ne obsojajte me!

Z raztopitvijo sode se je skušala zastupiti 19letna brezposelna služkinja Josipina Konerička in sicer zato, ker jo je zapustil fant. Dekle so prepeljali v bolnico, kjer so ji izprali želodec. Njeno stanje je še vedno resno.

Na Savski cesti je zadela kap neko Ano Antolci. Policija je odredila obdukcijo trupla. Na takozvani »Smrtini prog«, ki vodi od glavnega kolodvora v Zagrebu proti Čulincu, se je včeraj ponesrečil 40letni Stefan Ščepulec, rodom iz Trsta. Šel je po progi na delo in se je hotel umakniti prihajajočemu tovornemu vlakom, zašel pa je pri tem pod osebnii vlak, ki je prihajal iz Koprivnice. Vlak je nesrečnega vrgel preko nasipa. Pri padcu si je Ščepulec zlomil obe nogi in eno roko ter se težko poškodoval na glavi.

»Ali ste dobili moj brzojav?«

»Da, ravno radi tega vam telefoniram.«

»Ali ste razumeli, kaj pomeni? Natančnejše vam nisem mogel brzojaviti, ker je možno, da je izborno organizirana roparska tolpa tudi v zvezi s poštarji in bi na ta način zvedela naše nakane. Zato si vam tudi telefonsko ne upam natančneje govoriti, ker ne vem, ali nas morda kdo izmed roparjev ne posluša.«

»Prav imate. Toda ne bojte se ničesar.«

»Dobro, sprašujte me torej, a le najpotrebnejše.«

»Ali veste za ime poglavarja roparske tolpe?«

»Da.«

»Ne imenujte ga!«

»Ali živi sam?«

»Ne, temveč z ženo in dekletom, ki je blazna.«

»Ste pri tem dekletu opazili kaj posebnega?«

»Nikoli je nisem videl, toda govori se, da ima ožgano čelo in da poveljnik tolpe precej slabo ravna z njo.«

Mr. Grant je kar poskočil, ko je čul to novico, toda naglo je obvladal svoje silno razburjenje.

»Ne bojte se, gospod župan. Čim prej odpotujem in se oglasim pri vas ter vam pomagam.«

»Vendar ne boste prišli sami?«

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: 9. julija 1926: katoličani: Veronika; pravoslavni: 26. junija: David; muslimani: 28. zilhidže 1344; židje: 25. tamuza 5686.

Jutri: 10. julija 1926: katoličani: Felicitas in Amalija; pravoslavni: 27. junija: Samson; muslimani: 29. zilhidže 1344; židje: 26. tamuza 5686.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: »Lady Hamilton«; Ljubljanski dvor: »Nevesta brez moža«; Kino Ideal: »Cigan-kavalir«.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Trnkoczy, Mestni trg, Ramor, Miklošičeva cesta.

Jutri: Bohinc, Rimska cesta, Levstek, Resljeva cesta.

Solnce zaide danes ob 19.48 in vziđe jutri ob 4.22.

Mesec zaide danes ob 19.33 in vziđe jutri ob 4.38.

VLAKI ODHAJAJO IZ LJUBLJANE.

Na Gorenjsko: ob 5.25 (ob nedeljah in praznikih), 6.37, 8.15 (z gorenjskega kolodvora), 11.40, 14.45, 17.38 (z gorenjskega kolodvora), 19.00 in 21.10 (brzi).

V Kamnik: ob 5.10 (ob nedeljah in praznikih), 7.55, 14.10 in 18.20.

Na Dolenjsko: 6.17, 10.10, 13.15, 18.52, 21.55.

Proti Rakeku: ob 3.45 (ekspres), 4.17, (brzi), 4.50 (brzi), 6.13, 9.10, 12.20 (brzi), 14.22, 17.20 (brzi), 18.30, 23.15 (brzi).

Proti Zidanemu mostu: 0.21 (brzi), 0.54 (brzi), 1.28 (ekspresni), 5.26, 7.43, 9.00 (brzi), 12.02 (brzi), 12.14, 14.15, 17.15 (brzi), 17.45, 21.20 (ob nedeljah in praznikih) in 23.10.

Na Vrhniko: ob 7.50, 13.25, 18.15 in 22.20 (ob nedeljah in praznikih).

VLAKI PRIHAJAJO V LJUBLJANO.

Z Gorenjskega: ob 7.27, 8.45 (brzi), 8.38 (kolodvor), 11.33, 16.38, 18.48, 21.05, 22.10 (ob nedeljah in praznikih).

Iz Kamnika: ob 6.46, 13.05, 17.35, 21.40 (ob nedeljah in praznikih).

Z Dolenjskega: ob 6.02, 7.38, 10.27, 14.35, 20.40.

Z Rakeka: ob 0.13 (brzi), 0.45 (brzi), 1.18 (ekspres), 5.55 (brzi), 7.20, 10.40, 11.52 (brzi), 16.16 (brzi), 18.43, 22.38.

Z Zidanega mosta: ob 3.25, 3.35 (ekspres), 4.11 (brzi), 4.42 (brzi), 7.32, 9.57, 11.06 (brzi), 13.53, 17.12 (brzi), 18.03, 21.00 (brzi), 21.46.

Z Vrhnike: ob 6.27, 10.00, 17.30, 20.55 (ob nedeljah in praznikih).

Ljubljanski velesejem v poeziji

Ob zaključku velesejma je zapel vodja dječbanda na veseličnem prostoru v splošni gavitji sledeti

KUPLET.

Ko danes se je sejm končal,
Odobor se ves je skupaj zbral,
Da tukaj likof vsak bi pil,
Kdor je garal in se potil.

Naš gospod stric šarmant je bil
In je gostijo priredil,
Da več kravala bilo bi
So nas še angažirali.

Pretegnil kmaj bi se Bonač,
povsod on verem pomagaj.
Vztrajen bil je prezident
naj hvale gre mu kar cel cent.

Pridiružil se tud Dular je,
direktor sejma on seve,
za sejem bil zelo je vnet,
tud' njemu treba hvalo pet.

In tudi ti, naš Co iz baron,
sprejmi iskreni naš poklon;
ti bil si vester sekretar in
vedno vnet za sejsmo stvar.

Novinar manjkati ne sme,
ker se pocieni likof je;
naj Jutro, Narod al' Slovenc,
vsem vgaja rizling in dolenc.

In jaz uverjen sem trdno
da kritika jutri dobra bo,
če rizling Vas ne bo prevzel,
bo džežbent v kritiki slavo žel.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 9. julija 1926.

— Novi vsučilski profesorji. Kralj je podpisal ukaz, s katerim so imenovani za redne profesorje na filozofski fakulteti zagrebške univerze: vpokojeni profesor dr. Artur Schneider, profesor ljubljanske univerze dr. Artur Gavazzi in upravnik zagrebške vsučilške knjižnice dr. Franjo Pancev. Za rednega profesorja državne prava na zagrebški juristični fakulteti je imenovan dosedanj profesor v Subotici dr. Jovan Stefanović.

— Protest ljubljanskih profesorjev. Po leg beogradskih in zagrebških vsučilskih profesorjev so poslali tudi profesorji ljubljanske univerze prosvetnemu ministru kolektivno spomenico, v kateri protestirajo proti podaljšanju uradniške nestalnosti.

— Kolonije Feritajnega saveza. Feritajni savez je otvoril v našem Primorju že dve koloniji in sicer na Sv. Stefanu pri Brdvi in v Lutomu blizu Bara. V feritajno kolonijo na Sv. Stefanu prispe ta teden na počitnice 120 članov in članic, v Sutomor pa 80.

— Podpora Udruženju inženjerjev in arhitektov. Prometno ministrstvo je sklenilo dati Udruženju jugoslov. inženjerjev in arhitektov iz rednih proračunskih kreditov za letošnje leto 20.000 dinarjev podpore.

— Premestitev poštnih uradnikov. V poštmenem ministrstvu je podpisal ukaz o premestitvi večjega števila poštinih uradnikov. Ministrstvo motivira premestitve s tem, da je bilo pri nekaterih postah preveč, pri drugih pa premalo osebja.

— Nova železniška proga Krapina-Rogatec. Kakor poročajo iz Beograda so v direkciji za zgradbo nove železnice iz Krapine do Rogatec. Prometno ministrstvo namerava še letos prirediti z dela na tej progi, ki bo izredno važna zlasti zato, ker bo lahko razbremenila Zidani most.

— Izvoz našega točaka. Uprava državnih monopolov je pripravila za izvoz 1.250.000 kg tobaka v tistih, ki se nahaja v skladišču v Novem Sadu, ter bo odpeljan v Bratislavo.

— Radičevci za znižanje uradniških plač. Na svoji seji v Zagrebu je v torkovodstvo HSS med drugim sprejelo tudi resolucijo, v kateri zahteva večje štedenje v državni upravi. Za polovico naj se znižajo uradniške plače, za eno tretjino prejemki poslancev, znižajo pa naj se tudi plače državnih namestencev do najslabše plačanega služe. Temu naj se odtegne 5% sedanje plače, drugim namestencem pa tem več, čim večjo plačo imajo. Za 5–10% naj se znižajo tudi materialni izdatki ministrov in drugih uradov. — Radičevci pa sami ne mislijo resno, da bi se mogle uradniške plače znižati, še manj pa mislijo resno na to, da bi se jim reducirale poslanske dijete. A značilno je že dovolj, da si v današnjih razmerah sploh upajo nastopiti s predlogom po znižanju uradniških prejemkov, pa naj bo to tudi samo iz demago-gije.

— Suspendirana uprava trgovske zbornice v Novem Sadu. Zastopnik trgovskega ministrstva Petar Milošević je v sredo suspendiral radi nezakonitega postopanja vso upravo novosadske trgovske zbornice.

— Cena beg v Skoplju. V Skopje je prispel v sredo novi albanski poslanik na našem dvoru Cena beg, ki bi moral takoj potovati v Beograd, pa se je en dan zdržal, ker promet po poplavih še ni bil popolnoma vzpostavljen. Albanski poslanik je posetil v Skoplju velikega župana Vildovića in komandanta armije generala Vukotića. Cena beg je bil imenovan za poslanika na našem dvoru baje za to, da popravi mučen vtis, ki ga je napravilo na našo vladu Ahmed Zogovo kmetiranje z Italijo.

— Iz Prekmurja nam pišejo: V Benici pri Dolini Lendavi se nahaja močna kolonija naših vrlih Goricanov, ki so si ustvarili tukaj svoje drugo domovino. Njihova naselbina leži v polotoku tik ob izlivu reke Lendave v Muro. Zato je umevno, da je po poplavih ogrožena. Nevarnost lahko postane tem večja, ker ni nikakega pribežališča, oziroma rešilnega izhoda. Prebivalci so se zato že pred meseci obrnili na velikega župana mariborske oblasti s prošnjo, da se jim iz državnih sredstev zgradi čez Lendavo rešilni most, po katerem bi se v slučaju kakšne povodenjske katastrofe mogli rešiti v četrt ure oddaljeno, malo višje ležečo vas Pirnico. Žal pa še do danes niso dobili nikakega odgovora. Zato je umevno, da z velikim strahom opazujejo vsakokratno naraščanje Mure ali Lendave, ki bi mogli odnesti vse njihovo imetje in ogroziti tudi njih življenje. Zato tem potom po novno apeliramo na državno oblast, da jim postavi omenjeni rešilni most, katerega si kot revni kolonisti sami ne morejo zgraditi.

— Petrov dan v Rogaški Slatini. Priprave za Petrov dan, katerega priredi Jadranska Straža iz Ljubljane dne 11. julija v Rogaški Slatini, so v polnem teku. Darovalci daril za popoldansko tombolo so se v velikem številu odzvali, za kar jim gre vsa čast in hvala. Višek dneva bo večerna akademija s svojim pestrim programom, katere se udeležijo tudi veliki župan ljubljanski, g. dr. Bačič. Na predvečer, v soboto bo razsvetljava zdravilišča. Zanimanje za Petrov dan je med gosti in v okolici zelo veliko, zato se nadejamo, da bodo tudi izletniki od blizu in daleč ta dan pohiteli v Rogaško Slatino, v ta prelep kraj naše domljije.

— Strašna smrt mlado seljakinje. Zagrebški listi poročajo o tragični smrti mlade seljakinje, katero je vgriznil stekel pes. V zagrebški Pasteurjev zavod so 4. t. m. pripeljali 24letno posestnico Ružo Vaistino iz Pasko, občina Krapje. Ugriznil jo je že v maju stekel pes. Šef Pasteurjevega zavoda dr. Slavo Palmović je ženo takoj preiskal, uvidel pa je da je pomoč prepozna. Mlada žena, ki je bila v zadnjem mesecu nosečnosti, je 5. t. m. v bolnici v strahov-

vitih mukah umrla. Slučaj je tembolj tragičen, ker bi bila žena lahko rešena, če bi prej prišla k zdravniku. Mesto tega je odšla Ruža Vaistina, ki je poslušala klepetave stare ženske k nekemu mazaču v sednem selu. Mazač jo je za en dan zaprl v temno klet in ji zavezal oči, češ da luč kvarno vpliva na lečenje. Nato ji je dal neki prašek, ki da baje samo v temi učinkuje. Ugotovilo se je, da ji je dal v prah zdrobljene španske muhe, ki se sicer v zdravilstvu tudi uporabljajo, vendar v posevke druge namene. Po tem obravnavanju se je žena vrnila domov in se je res pol-drugega meseca počutila prav dobro. Dne 2. julija pa se je bolezen zopet pojavila. Tožila je o glavobolu, sililo jo je k bljuvanju. Drugi dan je čutila pekočo žego in pričelo jo je strahovito zvijati. Prepeljali so jo takoj v bolnico, kjer pa je po 24 urah besnosti strahovitih krč umrla. Zagrebški listi navajajo, da je to tekem kratke dobe že druga žrtev pasje stekline in zahtevajo, da oblasti enkrat za vselej radikalno obravnajo z mazači, ki ogrožajo življenje prebivalstva.

— Velika veselica v St. Vidu nad Ljubljano. Udruženje vojnih invalidov, Krajevni odbor v Ljubljani priredi v nedeljo dne 11. t. m. v St. Vidu nad Ljubljano v dvorani Ljudskega doma pri pogrnjenih mizah veliko veselico z enodejankami, veseloigri »Kakoršen gospod tak sluga« in »Raztrese-je«. Med odmore komični prizori, prosta zabava z prijaznim sodelovanjem gg. Urančiča in Novaka znanih najboljših komikarjev. Kdor se hoče v resnici neprisiljeno nasmejati in zabavati naj ne zamudi posetiti to veselico. Začetek ob 4. uri popoldne. Ker je čisti donos te prireditve namenjen izključno za podpore vojnih žrtvam, vabi k obili vdeležbi — Odbor. 714-n

— Poštohranilna služba se je s 1. t. m. pričela izvrševati pri poštni hranilnici in nje podružnicah in pri vseh postah v naši kraljevini. Obistnovi, ki želi nalagati svoje prihranke na hranilnice poštne hranilnice, dobi vsa potrebna pojasnila pri vsaki pošti ali pri blaginji podružnice pošt. hranilnice v Ljubljani. Poština hranilnica obrestuje vloge s čistimi 4% na leto.

— V električno brušenje sprejema rabljene britvice, znanke Gillette, Mem, Elysium, Mond itd. drogerija Adria, Ljubljana, Selenburgova ulica 1. 710-n

— Volna in bombaž za strojno pletenje in za vsakovrstna ročna dela se dobi v veliki izbiri in po najnižjih cenah pri trdniki Karel Prelog, Ljubljana, Stari trg 12 in Gosposka ulica 8. 119T

ZE DANES
je povsod veliko zanimanje za naš nedeljski spored
Sherlock Holmes II.
1 velikih cejanj, to je oba dela zopet v enem sporedu pri navadnih cenah.
ELITNI KINO MATICA

iz Ljubljane
—lj Petkov življski trg. Pred vsem prideta v poštev vsak petek riblj trg in pa trg za mlečne in mlevske izdelke. Na ribjem trgu, ki je bil popolnoma zaseden, so se dobile žabe po 1 do 1.50 Din. Vrstila se je nato cela vrsta različnih domačih rib. Med temi je bilo največ navadnih klinov, črnook in belic, dalje so se dobile lepe posrvi po 18 do 20 Din in meniki po 50 Din kilogram. Neka okoličanka je prinesla tudi jernas rakov, katere je prodajala po 3 do 4 dinarje. Izmed uvoženih rib so se dobili lepi skrombi po 44 do 45 Din kg in pa sardele po 24 do 26 Din kg. Na mlečnem trgu je bilo izredno mnogo smetane po 1 do 1.50 merica, domačega sira in surovega masla. — Na sadnem trgu, ki je bil skoro najbolj živahen, so se vrstile polne košare rdečih jagod, borovnic, malin in posebno dosti domačih in vipavskih češenj. Dosti je bilo tudi svežih fig, breskev in marelic in pa jabolk in hrušk. Cene so bile nespremenjene. Tudi z različno zelenjavo, domačo in uvoženo, je bil danes trg izredno bogato založen.

—lj Odkritje nagrobnega spomenika Francetu Utaku. Za odkritje nagrobnega spomenika Ukak Francetu v Križah pri Trčku, ki se vrši v nedeljo dne 11. julija t. l. je polovična vožnja dovoljena in stane tja in nazaj III. razred 18 Din. — Udeležniki kupijo pri odhodni postaji cel vozni list žigosan z vlažnim žigom, ki velja tudi za povratek. Potrebna potrdila za polovično vožnjo bo izdajal SK Ilirija vsem udeležencem med vožnjo do postaje Križe. Odhod je določen na dan 11. julija t. l. ob 11.40. Poleg sportnikov se udeležijo svečanosti tudi večje število tipografov s pevskim zborom »Grafike«. — SK Ilirija.

—lj Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 1. do 8. julija beleži tole statistiko: umrlo je 15 oseb, 10 moških in 5 žensk (tjuev 10). Smrti vzroki: nalezljive bolezni 1, jetika na sopilih 2, rak 2, pljučnica 2, starost 1, smrt vesled nezgode 2, samomor 1, druge bolezni 4. Med tem časom se je rodilo 38 otrok, 21 deček (1 mrtvorojen) in 17 deklic. Naznanjene nalezljive bolezni: škriatinka 1, in dušljivi kašelj 2 slučaja.

—lj Olepšava mesta. Pri novodograjeni in ometani dr. Zalokarjevi vili na oglu Pri-sojne in Škofje ulice postavljajo železno ograjo na betonski podlagi. Posestnica M. Jegličeva je dala ravnokar preplestati železno vrtno ograjo ob Sv. Petra cesti, Škofji in Ilirski ulici. Isto prenovitev so dali izvršiti pri svoji žel. vrtni ograji ob Slomškovi in Metelkovi ulici oo. Lazaristi. Na

Martinovi cesti so v teku regulacijska dela pri hodnikih. Trgovci Fr. Kos v Zidovski ulici 5, bo dal napraviti pri svoji hiši proti Dvorskemu trgu lično teraso. Gabrijela Grünfeld bo dala zgraditi ob Masarykovi ulici (na Friskovcu) enonadstropno enostanovanjsko vilo. G. Cemažar je dal zgraditi ob Resljevi cesti na prejšnjem travniku ličen vrt za cvetlice in zelenjavo, ter ga zagradi s čedno ograjo.

—lj Koncertni večer Sokola I se vrši pri pogrnjenih mizah v soboto 10. t. m. zvečer na Taboru. Igra društvena godba, o vsesokolskem zletu v Pragi poroča br. Švajgar. Vstop prost.

—lj Občni zbor Glasb. Maticе v Ljubljani, ki je bil prvotno določen na ponedeljek 12. t. m. je preložen in se bo vršil začetkom meseca septembra. 154

—lj Češkoslovenska Obec v Ljubljani. Proslava »Mistra Jana Husa« se vrši v soboto ob osmih v Zvezdi. — Članstvo se vabi k obilni udeležbi. Gostje dobrodošli. 1005

—lj Kopališče v Kozeljci se odpre v nedeljo dne 11. t. m. V slučaju lepega vremena igra popoldne na vrtu gostilne »Kolezija« gledališki orkester. Za dobro pijačo in vsakovrstna jedila je preskrbljeno. 1008

—lj Veliko ljud. veselico priredi Olepševalno društvo v Rožni dolini v nedeljo dne 11. julija na Strelišču pod Rožnikom. Zanimiv in bogat spored. Godba, ples. Začetek ob 15. (3.) uri. Ker je čisti dobiček namenjen za olepšavo potov v Rožni dolini in na Rožnik, se pripravljamo za mnogobrojni obisk. 1001

—lj Otroške obleke. Kristof-Buher.

—lj Vrtno zabavo priredi podoficirsko podporno društvo v nedeljo 11. julija t. l. ob 16. na vrtu restavracije »Lozar« v Rožni ulici (trg sv. Jakoba). Svira džezband društva Merkur, ples, šaljiva pošta itd. Posebna vabila se ne pošiljajo. Za obilen obisk se priporoča odbor. 712n

—lj Vrtno veselico priredi pevsko društvo »Slavce« v nedeljo 11. julija t. l. ob 4. popoldne na vrtu restavracije hotela Mikliča v Kolesovski ulici. Spored: Petje, godba Sokola I., šaljiva pošta, ples itd. V slučaju slabega vremena se vrši veselica v vseh notranjih prostorih. 709n

iz Celja

—c Odmev zadnjega porotnega zasedanja. V zadnjem porotnem zasedanju so se zasovarjali radi umora preužitkarice Marije Selmaister Josip Kokoli, Marija Šteiner in njen 16letni sin Josip Šteiner iz Kasaz. Josip Kokoli in Marija Šteiner sta bila obsojena na smrt na vešalih. Kokoli je pri razpravi zatiral svojo nedolžnost. Z nekim pismom je sedaj v zaporu prošil in rotil Marijo in Josipa Šteiner, naj vendar priznata, da je on pri umoru nedolžen. Ta dva sta sedaj res pismeno potrdila, da Kokoli pri umoru ni bil udeležen. Sodi se, da bo na podlagi tega priznanja obnoven nov proces proti Kokoli in se bo ponovna razprava vršila najbrže pri jesenskem porotnem zasedanju.

—c Stanovanjska hišica, ki bo služila za stanovanje šolskemu upravitelju pri novi deški okoliški šoli na Dolgem polju, je že pod streho. Tudi zidanje šolske stavbe lepo napreduje in bo tudi do jeseni v surovem stanju pod streho.

—c Pogrešana. Pred kakimi 14 dnevi je iz Gaberja neznan kam odšla 32letna Marija Jeseničnik. Dosedaj manjka za njo vsaka sled. Ali je res kam odšla ali se ji je zgodila kakšna nesreča, ni znano.

—c Nesreča na ulici. Ana Zadel, gostilničarjeva hčerka iz Levca, sedaj učenka pri šivlji Tašker pred Grofijo, je prišla v četrtek ob 11. iz hiše. V tem je privozil težki prazen voz ter jo potisnil ob zid. Prišla je pod voz, katerega kolesa so ji šla čez noge pod kolenom. Dobila je lažje poškodbe in je bila oddana v domačo oskrbo.

Naši v Italiji

Radi izleta v Prago so se vršile tudi v Trstu preiskave s strani kvestre. Bili so agente na domu raznih udeležencev, povpraševali so tudi o osebah, o katerih so sumili, da so šli v Prago, tako celo o nekem mladenčcu, ki je moral te dni na orožne vaje. Sicer se pa poizvedovanja ne omejujejo samo na praški izlet, temveč se raztezajo tudi na morebitne proslave sv. Cirila in Metoda. Na Vidov dan so bili policijski agente celo v pravoslavni cerkvi in so si beležili imena Slovencev in Hrvatov, ki so se udeležili slavnostne maše. — Pri preiskavi v Gorici proti aretiranim izletnikom je komisar Diaz šel celo tako daleč, da je enemu izmed aretirancev grozil, da bo samo malo časa še živel.

Pred tednom dni je koprski podprefekt v spremstvu fašistovskega podtajnika De Petrisa obiskal Matersko občino, kjer ga je sprejel podesta baron Marenzi, ki mu je pred vsem razkazoval jano »Dimnico« v Slivlju, ki jo je oblast svojčasno zaprla in v zvezi s tem razpustila Slovensko planinsko društvo v Trstu. Gre namreč za to, da bi občina prevzela jamo v svojo oskrbo. Preteklo nedeljo pa so tisti gospodje obiskali občino Herpelje - Kozina, kjer so predvsem vodili preiskavo glede gonje proti tamšnjemu podestatu Slovenca Ivanu Pečarju, ki je tudi vpisan v fašju. Kampanjo proti njemu vodi lesni trgovec inž. Angel. V nedeljo so na fašistovskem zborovanju v Klancu stali vsi za podestatom, le omenjeni Angel je bil proti njemu in je hotel govoriti s podprefektom in političnim podtajnikom na samem. Zbor je zavrnil njegovo zahtevo. Po zborovanju se je preiskava nadaljevala. Zaključek je bil ta, da so Angelija, ki ima poleg drugega na vesti tudi nekorektnosti izza časa svojega paševanja v Divači, izključili iz stranke, češ da njegovo ravnanje ni v skladu s fašistovskimi načeli.

Kako daleč gre italijanski terorizem, kričče kaže dejstvo, da je tržaška kvestura izvedla hišne preiskave pri tremerju in pri vseh članicah sportnega društva »Adria«, ki so se udeležile hazenskih tekem v Ljubljani in Mariboru koncem junja.

Danes.
Prvič v Ljubljani!
Sijajna drama iz čarobnega orijenta
„Cigan-kavalir“⁶⁶
V glavni vlogi **Dorothy Dalton** in **Charles de Roche** ter **Rin-Tin-Tin.** 5371
Predstave ob 4., pol 8. in 9. uri.
Kino Ideal

Nevihite in poplave v Sloveniji

Dvakratni nali v Ljubljani. — Strela je udarila na večih krajih in poškodovala stroj v mestni elektrarni. — Toča na Dolenjskem. — Poplave in plazovi križem Slovenije.

Že včeraj smo poročali o silnem neurju, ki je divjalo opoldne nad Ljubljano in okolico. Med nevihto je večkrat treščilo in po mestu so se popoldne razširale vsakovrstne vesti, med drugim, da je strela udarila v elektrarno in uničila en stroj, dalje da je izbruhnil v Tomačevem velik požar itd.

Nevihita se je podela okoli 13. dve uri kasneje pa se je nebo znova pooblačilo in pričel je nov nali, ki ga je zopet spremljalo močno grmenje in treskanje. Med naliom je padala tudi precej debela toča, ki sicer v mestu ni napravila velike škode, pač pa je trpela ljubljanska okolica.

Med opoldansko nevihto je strela udarila v napeljavno Mestne elektrarne ter je bil ustavljen obrat stroja za pogon cestne električne železnice, ki običajno vozi z napetostjo 500 voltov. Do danes stroj še ni popravljen in vozi cestna električna železnica samo s tokom 300 voltov in zato malo počasneje. V Zalokarjevi ulici je med nevihto treščilo v hišo g. Sarabona. Strela je razstrela vrhla opeko, s stropov hiše pa je padal omet. Razun strahu strela ni povzročila večje škode. V Tomačevem je strela udarila v neki kozolec in ga užgala. Kozolec je pogorel do tal. V Štepanji vasi je med nevihto treščilo v visoko drevo, stoječe za znano gostilno pri Novaku. Strela je drevo preklala na dve. Trstike in veje so letele do 50 m daleč. Zanimivo je, da je tekem kratkega časa že drugi treščilo v to drevo.

Huda ura ni prizanesla tudi ostali ljubljanski oblasti. Silna nevihta je istočasno divjala nad Dolenjsko in Belokrajinjo. Neštetočkrat je tudi treščilo. Med Grosupljem in Trebnjem je padala debela toča, ki je pokrila njive in travnike. V vasi Mlačevo pri Grosupljem je strela udarila v vas. Zgorela je ena hiša in en kozolec.

Nad Ribniško dolino se je utrgal oblak. Vseled silnega naliva so narasli vsi potoki, ki so hipoma poplavlili bližnjo okolico. Velik del polja je bil pod vodo. V Ribnici sami je voda zalila vse ceste.

Iz raznih krajev Slovenije poročajo o novih poplavih. Zlasti je trpelo Posavje, ker je Sava radi narastlega deževja poplavlja okolico. Pri Brežicah, Sremljah in Artičah je poplava tako velika, kakor jo že ne pomnijo najstarejši ljudje. Vsa košina je odplavljena. Na mnogih mestih se je udrla zemlja radi prevelike vlage. Številni plazovi so zasuli gozdove, travnike, vinograde in polja. Ceste so na mnogih krajih raztrgane, da je promet popolnoma onemogočen. V Cerovcu je plaz uničil hišo posestnika Kostaniška. Prizadeto pre-

Zdravstveno stanje francoskih železničarjev

V francoski zdravniški akademiji se je vršila nedavno anketa o zdravniški oskrbi železničarjev. Prof. Guillaime poudarjal, da je treba za vse železniške uslužbence organizirati periodične zdravniške preglede, in sicer za mlade vsaj enkrat v petih letih, za starejše pa najmanj vsaka tri leta. Posebno živčni sistem in srce je treba večkrat pregledati. Pri nameščencih, čijih služba je v tesni zvezi z varnostjo potnikov, osobito pri vlakovodjih, je treba vsaj vsako drugo leto temeljito pregledati oči. Vlakovodje, ki so podvrženi alkoholizmu, bi morala železniška uprava takoj odpustiti iz službe ali jih vsaj premostiti drugam, kjer ne morejo toliko škodovati.

Prof. de Lapersonne je naglašal, da privatne železniške družbe večinoma zanemarjajo zdravstveno stanje svojih uslužbencev, da ne ravnajo v smislu zdravniških navodil in da se posebno za vid železničarjev vse premalo zanimajo. Pregled oči bi moral biti zelo natančen. Vlakovodje se da najpogostneje preizkusiti na lokomotivi, ko upravlja stroj. Ako to ni mogoče, naj bi se uporabljala pomožna naprava, ki bi omogočila temeljito preizkušnjo oči. Zelo važno je, da pozna in razloči vlakovodja vse signale. Pogosto se pripeti, da mora vlakovodja reagirati med vožnjo na 100 km lometrov dolgi progi v eni uri na 200 signalov. Naravno je torej, da lahko povzročijo slabe oči največjo nesrečo.

Dr. Guillaime je ob zaključku posvetovanja prejel dopis nekega železničarja, ki opozarja na finančne stiske, v katere bi prišli železničarji, ako bi jih država radi telesnih nedostakov odpustila iz službe. Zdravniška akademija je

bivalstvo se je obrnilo na pristojne oblasti za pomoč.

Poplava v Pesniški dolini še vedno traja. Pesnica se je sicer vrnila v strugo, vendar se voda z nje in travnikov, samo polagoma odteka. Največ je trpela v dolini košina, ki je skoraj vsa uničena in odplavljena. Radi prevelike moče pa gnijejo tudi vsi ostali posevki.

Katastrofe po vsem svetu.

Vremenskih nesreč nece biti konec. Vsak dan prihajajo nova poročila od vseh strani sveta. Središče neurij je še vedno v Evropi, prizadete pa so tudi Amerika, Japonska in druge države. Hudo trpi Nemčija. Te dni je elementarna neizgoda zadela Sasko. Mnogo okrajev je pod vodo. Pri kraju Demitz-Thumitz se je odtrgal oblak; pod vodo so ceste, polja, deloma tudi kolodvor. Pri Draždanih je Laba 240 cm nad normalo. Obrežje je že pod vodo. Tudi nad Rostbachom na Bavarskem se je utrgal oblak. Škoda je ogromna, neurje pa je zahtevalo tudi človeško žrtev. Voda je odplavila neko hišo s prebivalci vred. Le s težavo so jih rešili iz valov, eden pa je utonil. V Bernsteinu je strela udarila v telovadnico Turnvereina, kjer je povzročila ogromno škodo. Porušila je streho in se je del poslopja sesedel. V telovadnici je bilo 14 oseb več ali manj težko ranjenih.

Nad Napoliem je včeraj divjala veličanska nevihta. V mestu je vihar porušil brzojavne in telefonske naprave, v pristanišču pa se je utrgalo več ladij. Dve manjši ladji sta se potopili. V Gornji Italiji dežuje in ponekod celo sneži, Reka Po narašča.

Tudi nad Avstrijo so včeraj divjala silna neurja. Na nekaterih krajih se je utrgal oblak in povzročil poplave, ki so odnesle več mostov, poplavlje ceste in poškodovale ponekod tudi železnice, da so morali na par krajih promet ustaviti. Iz Amerike prihajajo poročila o strahovitih ciklonih. V državi Ohio je vihar povzročil več milijonov dolarjev škode. Največ je trpelo mesto Dayton. Železniški promet med Mehiko in Zedinjenimi državami je ukinjen.

Iz Bukarešte javljajo, da se je v Črnem morju potopil radi viharja neki ruski parnik. Vsa posadka je utonila.

Nad Japonsko je divjalo 24 ur strahovito neurje. Med Osako in Simonoseki so nastale katastrofalne poplave, ki so povzročile številne zemeljske plazove. Porušilo se je 3.000 hiš. Katastrofa je zahtevala 8 človeških žrtve, več sto oseb pa je težko ranjenih. Radi poplave v južni Japonski je bil porušen neki železniški nasip, radi česar je ekspresni vlak skočil s tira. 30 oseb je bilo težko ranjenih.

v zvezi s tem dopisom izjavila, da je njena dolžnost analizirati bolezni in opozarjati na vse telesne nedostatke, ki lahko povzročijo železniško nesrečo.

Tunguzi in njih običaji

V Zabajkalju tvorijo polovico prebivalstva Tunguzi, ki jih je okrog 60.000. Preživljajo se večinoma z živinorejo. Tunguzi so nomadsko plemo, poštene in značajni. Dane obljube nikoli ne pozabijo. V pragozdu so doma in v lovu se nihče ne more kosati z njimi. Neki češki potopisec, ki je deli časa živel med njimi, opisuje Tunguze tako-le: Pogumni do zrnosti so v družbi dostojni, ljubijo zabavo in petje. Trguz je zelo gostoljuben. Prav rada severnega jelena na čutaro vina, da postreže svojim gotom. Zato pravijo nekateri Tunguzom »Francoz pragozda«, ki so vedno dolžni bodisi Rusom ali Jakutom. Na vzhodu jakutske oblasti in na obali Ohotskega morja se tunguzski jezik izgublja pod vplivom Jakutov. Statistika dokazuje, da število Tunguzov nevrzdržno pada.

Med Tunguzi in drugimi sibirskimi plemeni je navada, da plača ženina nevestinemu očetu enkratno odškodnino za hčerko. Pri nekaterih plemenih je ta odškodnina nizka, pri drugih pa tako visoka, da ogroža novo domaćijo. Pri Tunguzih, ki žive ob reki Kirenki, je odkupnina tako visoka, da mora siromak, ki se je oženil, leta in leta težko delati, predno lahko plača nevesto. Zato je zakon in rodbinsko življenje pri Tunguzih strogo materijelna zadeva. Ako drago plačana žena nima dečev, se ji mož takoj izneveri in poišče drugo. Često pregovori oče omoženo hčerko, naj pobegne od moža, da jo lahko drugi proda.

Gospodarstvo

Načrt sanacije francoskega franka

Francija preživlja težko finančno krizo. Frank neprestano pada in vse prizadevanje francoske vlade, da bi to devalvacijo preprečila, je zaman. Finančni ministri so se že počeli pogovarjati, vlada išče strotnjaka, ki bi rešil državo finančnega poma, v parlamentu se vrše obširne debate, posvečene izključno vprašanju sanacije francoske valute, toda kljub temu frank še redno pada. Da ustavi to padanje in vsaj deloma pomiri razburjeno javnost, je francoska vlada poverila finančnim večštom sestavo načrta, po katerem bi se dela valuta v doglednem času stabilizirala.

Ta načrt priporoča temeljite spremembe v metodah, po katerih je bil sestavljen najnovejši državni proračun. Zahteva v prvi vrsti, naj ima finančno ministrstvo odločilno besedo pri vseh finančnih pravicah. Parlament bi moral začasno odreči prvenstvo pri predlogih, ki se tičejo državnih izdatkov. Konsolidacija in amortizacija dolgov nujno zahteva, da dobi država nov vir dohodkov, z katerega bi lahko prišlo v državno blaginjo v doglednem času 2½ milijarde frančov. V ta namen bo treba razpisati nove davke in sicer na živila, obrate, promet, sladkor in alkohol.

Državne izdatke je treba reducirati na minimum. Potrebna je protostrojnica in protopna konsolidacija bonov narodne obrambe, ki bi jih prevzela posebna državna blaginja. Znižanje rezerv francoske banke bi se omejilo na vsoto, ki je potrebna za izplačilo oblikov po amortizacijskem načrtu. V proračun je treba sprejeti zopet izven proračunske izdatke. Na račun inozemskih dolgov je treba državi kreditirati novo rezervno v znesku treh milijard. Da se ohrani ravnotežje v izdatkih in dohodkih, mora državna blaginja razpolagati z možnostjo emisije bonov v vrednosti 5 milijard frančov, ki bi predstavljali normalni obtok novčanice. Tečaj franka bi moral varirati med tečajem, ki izvira iz indeksa cen življenjskih potrebščin in tečajem, ki je primeren za razmenjavo valut. Stabilizacija se da izvesti s pomočjo večjih posojil za daljšo dobo. Za prvo silo je potrebno 200 milijonov dolarjev. Zakon o izvozu kapitala bi bilo treba v kratkem razveljaviti.

Objava

Po sklepu občnega zbora z dne 1. junija 1926 se bo izplačala dividenda za l. 1925 na delnice «Narodne tiskarne» v Ljubljani od 12. julija 1926 dalje pri njeni blaginji, in sicer na vsako delnico po Din 10.—

V Ljubljani, dne 8. julija 1926.
Upravni odbor «Narodne tiskarne».

—g Pošta hranilnica v juniju. Promet Poštne hranilnice je znašal v juniju dinarjev 3.154.612.308,57, od tega brez gotovine Din 1.420.213.935,57 ali 45,05%. Vpračil je bilo 439.208 v znesku 1.574.656.567,87, izplačilo pa 150.345 v znesku 1.580.055.740,70 Din. Stanje vlog na dan 30. junija v Beogradu Din 78.191.878,05, v Sarajevu 43.876.624,54, v Ljubljani 70.014.369,81 in v Zagrebu 96.332.568,04 Din. Novootvorenih računov je bilo v Beogradu 31, saldiran 1, v Sarajevu 16 in 26, v Ljubljani 21 in 6, v Zagrebu 51 in 9. Čekovnih računov je bilo 31. junija v Beogradu 1918, v Sarajevu 2605, v Ljubljani 4324, v Zagrebu 4168.

—g Trgovina z vinom v Dalmaciji. V juniju je trgovina z vinom v Dalmaciji nekoliko oživela. Prodano je bilo večina na otokih srednje Dalmacije okrog 25 vagonov vina. Dva vagona sta šla na Češko-slovaško, ostali pa v razne kraje naše države. Cene dobrih, močnih vin so ostale neizpremenjene ali pa celo poskočile, dočim

slabša vina ne gredo v promet. Po vrsti in kraju notirajo: bela vina 35 do 40, apolo 30 do 35, črna pa 25 do 27,50.

—g Okrajna obrtno-gospodarska razstava v Ormožu se vrši od 8. do 15. avgusta po sledečem sporedu: Otvoritev obrtne razstave v nedeljo, 8. avgusta ob 9.; otvoritev razstave konj noriške in belgijske pasme isti dan ob pol 12.; razstave govedi pingavsko pasme v ponedeljek ob 10. in razstave žlahtnih vin iz ormoškega okraja z vinskimi sejmom, v torek ob 10. uri. Obrtna razstava traja ves teden; ostale pa le po en dan. Legitimacije za polovično vožnjo se dobe v Sloveniji pri vseh podružnicah Slovenske in Kreditne banke ter v tobačnih zalozhah, na Hrvaškem pa pri podružnicah Prve hrvaške štedionice. Legitimacija stane 15 dinarjev.

—g Dobave. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 15. julija t. l.

ponudbe za dobavo 10 ton portland cimenta v sodih. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. avgusta t. l. ponudbe glede oddaje dela poplaskanja glavne železnicne konstrukcije v levem tiru mosta čez Ljubljanico pri Preserjih v skupni izmeri ca 2900 m. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 12. julija t. l. pri 16. artilerijskem polku v Ljubljani glede dobave živil (svinjska mast, jedilno olje, fižol, makaroni, riž, pšenični in koruzni zdrob, ješprenjek, kristalni sladkor, čaj, kava, kis, proso itd.) Dne 14. julija t. l. pri Dravski divizijski oblasti v Ljubljani glede dobave 1850 kg aleve paprike. Dne 30. julija t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 10.000 kg gnetilnega maslinnega materiala. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

To in ono

Katastrofalno premikanje zemlje v holandski Indiji

Iz holandske Indije poročajo: Trdnjavi do Koce in Soson je zadela katastrofalna nesreča. Zemlje se je začela že drugič premikati, nastale so globoke razpoke in ljudje so prestrašeno bežali na vse strani, misleč, da se bliža sodni dan. Premikajoča se zemlja je podsula 400 ljudi. Mnogo hiš je porušeni. Kolodvor, poštno poslopje in vse šole so se podrele. Kitajski okraj je v razvalinah. Med prebivalstvom je nastala nepopisna panika. 70.000 oseb je ostalo brez strehe in imetje. Škodo cenijo na 16 milijonov holandskih goldinarjev. Na Holandskem in v Indiji organizirajo pomožne ekspedicije. Holandska kraljica, ki se mudi zdaj v Indiji, je poslala nesrečnemu prebivalstvu večjo denarno podporo.

Ženin 50 nevest

Koncem maja so aretirali v Filadelfiji avstrijskega državljana Fischerja, ki je imel v Ameriki 50 nevest, od katerih je pod raznimi pretvezami izvalil 200 tisoč angleških funtov (50 milijonov dinarjev). Policija je zbrala zanimive podatke o tem premetenem pustolovcu. Fischer je imel polne žepe načrtov raznih petrolejskih vrelcev in rudnikov, ki naj bi bili na njegovem veleposestvu. Izdajal se je največkrat za madžarskega grofa ali angleškega lorda in nagoval bogate Američanke, naj mu pomagajo iz trenutne denarne stiske. Z moškimi je opravljal svoje posle strogo na trgovski podlagi, dočim je pri ženskah kombiniral svoje poslovne interese z ljubeznijo. Nekatere je res poročil, z drugimi se je pa samo zaročil.

Mnoge Američanke so žrtvovale vse svoje dragulje in imetje, da jim ženin ne uide. Fischer pa jih je največkrat zapustil baš v trenutku, ko so bile trdno prepričane, da je mladi mož posebej na poštenost in potomec stare aristokratske rodbine. Končno si je Fischer zbral dovolj denarja in določil dan odhoda v domovino. 13 bogatih Američank ga je čakalo in vse so bile srečne pri misli, da se poroče s tako krasnim in bogatim ženinom, ki jih odvede na svoj znameniti starinski grad v Evropi. Toda Fischer je odpotoval na skrivaj v London in od tam v Pariz, svoje neveste in žene pa lepo pustil v Ameriki, med njimi eno, ki jo je bil poročil šele na dan pred svojim odhodom.

Dve uri po prihodu v Pariz je našel Fischer že novo žrtev v osebi neke ameriške vdove, ki je prispela v Evropo, da zapravi denar, ki ga je podedovala po možu. Fischer je izvalil od nje ves de-

nar in prodal vse njene dragulje. Pod pretvezo, da gre v banko, je Fischer ušel nič hudega sluteci vdovi in izginil brez sledu. Čez nekaj tednov pa se je zopet pojavil v Parizu in začel dvoriti neki drugi ameriški dami. Tu je pa našel kosa na kamen. Dotična dama je bila namreč tudi pustolovka. Elegantne obleke in dragulje si je dala poslati v hotel, pobrala je denar, ki ga je shranil Fischer v njenem stanovanju, in pobegnila. Fischerja je prepustila razjarjenim uslužbencem, ki so mu zagrozili, da pokličejo policijo, če takoj ne poravnava svojih in Američankinih dolgov. Fischer se je policije po pravici bal in zato je plačal dolg takoj, čim je našel novo žrtev, ki mu je posodila večjo vsoto, češ da mora s tem denarjem popraviti grad svojih prednikov, kamor popelje nato njo kot nevesto, čim bo delo končano. Drugi dan je Fischer «nevesto» zapustil in odpotoval v Rim.

V Rimu se je seznanil z neko mlado zakonsko dvojico in odpotoval z njo nazaj v Ameriko. Nujni trgovski opravki so prisilili moža, da je za nekaj dni zapustil mlado ženo. Ko se je vrnil, so mu povedali, da je žena pobegnila s Fischerjem in da se je v sosedni državi z njim poročila. Mož je odpotoval za beguncema. V hotelu, kjer sta se «novoporočenca» ustavila, pa je našel samo svojo nezvesto ženo. Fischer je pravčasno odnesel pete. Mlada žena je bila v pustolovca tako zaljubljena, da se ni hotela vrniti k prvemu možu, dasi ji je nezvestoba odpustil. Potovala je za Fischerjem iz kraja v kraj; naposled je pa izvedela, da je postala žrtev prebrisane pustolovca.

Kot lord London, lord Wiliam Blake, lord Ernest Rawson, ali pod kakim drugim izmišljenim imenom je občeval Fischer z elito ameriške družbe. Pojavljal se je celo na oficijelnih recepcijah v Washingtonu, kjer so mu peli slavo

Napisi na ploščah prevlečeni s radiotinkturo, morejo se čitati tudi ponoči. En primer:

kot potomcu najstarejše angleške aristokratske rodbine. Kljub absurdnosti imena je bil sprejet kot «lord London» na neki recepciji v Washingtonu, kate-re se je udeležila tudi ena njegovih zadnjih žrtev «lady Londonova». Slučajno je bila prisotna na recepciji neka druga Fischerjeva nevesta, ki je poznala lorda Londona kot barona de Engela. Baronesa je takoj stopila k svojemu izgubljenemu možu, toda Fischer je odločno izjavil, da dotične dame sploh ne pozna. Sledil je burni prizor, ki je končal s tem, da je bila poklicana policija in odvedla pustolovca v preiskovalni zapor.

Smrt v valovih

Vedno nove žrtve zahtevajo poplave in neurja. Poleg teh nekako izrednih nesreč pa se tudi letos z železno doslednostjo vrste običajne vsakoletne nesreče pri kopanju, ki so že tudi letos zelo številne, čeprav se v Srednji Evropi kopalna sezona še ni niti prav začela. Na Dunaju sta v kanalu Donave v torek utonila neki 22 letni fant in njegova 17 letna prijateljica, ki sta se hotela kopati, čeprav je bila voda visoka in deroča. V sredo popoldne je pri kopanju v policijskem kopališču utonil neki višji stražnik, ki ni znal dobro plavati, a se je upal predaleč v vodo. Tovariši so mu hiteli na pomoč, pa je bilo že prepozno. Potegnili so ga iz vode mrtvega.

V Budimpešti sta se dve sestri kopali v nekem narastlem potoku. Valovi so ju potegnili s sabo in obe sta utonili.

Na Bodenskem jezeru sta se dva gospoda z dvema damama vozila v čolnu po jezeru. Bili so dobre volje in se družili s tem, da so »guncali« čoln. Naenkrat se je ta res prevrnil in ena gospodična je utonila, ostale so rešili z največjo težavo.

V bližini Pariza se je v Seini kopalo več otrok. Mala deklica je zašla v pre-

veliko vodo in začela klicati na pomoč. Njen starejši bratec se je pognal za njo, da jo reši, a valovi so požrli oba, edina svojih nesrečnih starišev.

Prinčev harem v Budimpešti

V Budimpešti živi že več let sin biva-sega turškega sultana Abdula Hamida princ Abdul Kadir. Princ ima pravilno opremljeno vilo, v kateri si je uredil tudi cel harem. Lani mu je pobegnila iz harema z njegovim tajnikom prva žena. Čez nekaj časa se je vrnila brez tajnika in princ ji je vse odpustil, toda med tem se je bil seznanil v budimpeštanskem baru z lepo Madžarko, ki je nastopala kot plesalka Lulu. Vzel jo je k sebi in ji dal na razpolago več krasno opremljenih sob v drugem nadstropju svoje vile. Z njo je moral prinčeva prva žena deliti njegovo ljubezen. Madžarka je postala prava haremska dama, vendar ji je pa princ dovolil tudi občasno vanje z zunanjim svetom, osobito s sodniki. To prinčevu šarmantnost je izrabljaj najbolj «bratranec» lepe Madžarke, Melegy, slušatelj tehnične fakultete v Budimpešti.

Dne 30. junija ob 11. ponoči je hotel iti princ spat, pa je začel v drugem nadstropju pritaženo šepetanje in zvenket kozarcev. Jasno je bilo, da ima Lulu nočnega gosta. Princ se je hotel na lastne oči prepričati, kaj se godi v njegovih sobah. Odšel je po stopnicah in našel vrata zaklenjena. Šele na ponovno trkanje in odločno zahtevo mu jih je Lulu odprla. Pri njej je bil zopet student Melegy. Princ ga je hotel v jezi zapoditi iz vile, toda student se mu je postavil po robu in vrgel princa samega po stopnicah. Princ je dobil pri padcu težke telesne poškodbe. Afera pride pred sodišče in Budimpešta je zelo razvedna, dala odpusti Abdul Kadir nezvestobo tudi svoji drugi ženi.

LADY HAMILTON

CONRAD VEIDT, idealno lepa Liane Haid, izvrstni Werner Krauss

Krasna vsebina — Kolosalna režija — Razkošna oprema. — Vsled ogromne dolžine obeh del (12 dejanj v enem sporedu) se vrše predstave ob: 4., 1/2 8. in 1/4 10.

Prvovrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah! Preskrbite si pravočasno vstopnico!

ELITNI KINO MATICA, vodilni kino v Sloveniji. — Telefon 124.

Zahvala.

Za vse izraze iskrenega sočustvovanja povodom težke izgube mojega nenadomestljivega, prerano umrlega soproga, oziroma očeta, gospoda

Stanka Pehani

izrekam svojo najlepšo zahvalo.

Enako se zahvaljujem za časteče spremstvo g. nam. fin. del. dvornemu svetniku Bonaču, gg. ravnatelju Basinu in inšpektorju Verbiču, kakor tudi gg. tovarišem in vsem drugim cenj. prijateljem in znancom, ki so mi izkazali čast na njegovi zadnji poti.

Najlepša hvala tudi za poklonjeno krasno cvetje.

V Ljubljani, dne 7. julija 1926.

Globoko žalujoča soproga:
Minka Pehani-Jugovic.

Volno in bombaž

na drobno in debelo — za strojno pletenje in za vsakovrstna ročna dela, se dobi v veliki izbiri in po najnižjih cenah pri — Karol Prelog, Ljubljana, Gosposka ulica 3, Stari trg 12. 122/T

Elevator

za prodati. Potpuno nov in nerabil, fabrikat Hoffmann-Schranz & Clayton-Shuttleworth, za tjeranje upravo in u kotu. Cijena ispod današnje tvornice. — Upitati i pogledati kod Robert Bresslauer, Daruvar. 2053

Gospodarski strojevi

za prodati, novi, uz povoljne cijene. Naročito ručne vršalice, geplovi i pastorki, mlatilice na gepl, vjaternjaci, drljače i plugovi, sijalice i kosilice itd itd. — Upitati i pogledati kod Robert Bresslauer, Daruvar. 2053

Premog - drva

ILIRIJA, Kralja Petra trg 8. — Telefon 220. T-53

Motorno kolo

PRODAM pod ugodnim pogoji. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod šifro „Indian 2068“.

Krasne dekoracijske patent - divane

v plišu Vam nudi izredno poceni Rudolf Sever Ljubljana, Gosposvetska 6. Vabim na ogled! 1881

Zastopniki

se sprejmejo po vseh krajih za prodajanje do voljenih srečk. — Mera kur, Brno, Nová 20.

Divjačina.

Srnjaki se sekajo pri tvrdki „RIBA“.

Naročila z označbo zaželjenega kosa naj se oddajo pri tvrdki „Riba“ po možnosti dan popreje. 2074

Naznanilo preselitve.

KARL PRELOG, trgovina z volno, bombažem in galanterij, je preselil svojo doslej na Galusevom nabrežju št. 11 se nahajajočo trgovino v

Gosposko ulico št. 3.

Trgovina na Starem trgu št. 12 ostane še nadalje. Ob tej priliki, se cenjenim odjemalcem zahvaljujem za dosedanje zaupanje ter se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem

Karl Prelog.

Najboljša kolesa so GRITZNER

šivalni stroji

za obrt, dom JOSIP PETELINC, Ljubljana. Pouk šivanja in industrijo. nja in umetnega vezanja brezplačno.

Najnižje cene!

Tudi na obroke!

